

Prest!

BERBETAN: **ELKARREGAZ ERAKUNDEA** MENDIZALEAK ETA MENDI GIDARIAK

ERREPORTAJEA: **ETXEBIZITZAREN NEGOZIOAK DEUSTUTIK KANPORATZEN GAITU** BARKUA: **GAZTE LOKALEKO SAMALDA ASTEA**

5-266-267-268-269

Sustatzailea

Berbaizu
—euskara elkarte—

Babesleak

Laguntzaileak

Hedabide honek honako erakundeen dirulaguntza jaso du, baina BLB Komunikazioa Kooperatiba Elkarteak da edukariaren erantzule bakarra

Babestu

Prest!

Egin zaitez Berbaizuko bazkide eta jaso PREST!
Aldizkaria etxean. Kuotak:

..... Arrunta 60€

..... Jubilatua
Ikasleak 30€
Langabeak

..... Familiak 75€

Aldizkari hau etxean jaso nahi baduzu bidali zure datuak ondoko helbideetara:

Izen-abizenak
Helbidea
Telefonoa
E-posta
Kontu zenbakia (Iban)

berbaizuko@gmail.com
94 447 10 42
Ramon y Cajal 42 / 48014 - Deustu

Nerea Cubillo Urkizu - Itsaso Larramendi Elexgaray			Iritzia	4
Iker Basabe			Gureak kanpoan	5
II	erreportajea ETXEBIZITZAREN NEGOZIOAK DEUSTUTIK KANPORATZEN GAITU			6
	<i>Erribera ez dago salgai. Deustuibarrako hainbat leihoetako karteak hori diote. Etxebizitzaren egoenarekin larrituta, bizilagunek martxan jarritako kanpaina da. Ez dira kezkatuta dauden bakarrak. Ernaiko gazteek Erriberan bizi nahi dutela aldarrikatu dute eta Gora Deustu! sarearen ustez, etxebizitzaren prezioak Deustutik kanporatzen gaitu.</i>			
Aitabitxi-amabitxi proiektua, elkarbizitza hobetzen			Eskolak	10
Deustuar kortsario gehiago (1793-1795)			Behin batean	12
Deustuko Euskal Eskola Publiko Anitza			Artikulua	14
b	berbetan ELKARREGAZ ERAKUNDEKO KIDEekin			16
	<i>Johanna, Elixabete, Begoña eta Idoia mendizale amorratuak dira, eta duela urte batzuk hasi ziren GR-11ko zeharkaldia etapaka egiten. Orain Idoia Valentzian bizi da, baina proiektua-ren partaidea da oraindik. Aurten, lauek ELKARREGAZ mendi erakundea osatzeko urratsa egin dute emakumeen autonomia eta abalduntzea sustatzeko asmoz. Maiatzaren amaieran Deustuko liburutegian egitasmoa aurkeztu zuten, eta gurekin ere sakon aritu dira haien esperientziak eta helburuak partekatzen.</i>			
Begoñak eta Deustuk plebisizitu bat eskatu dute (1961)			Irudiak berbetan	21
EUSKAL KIROLA Herri egiten gaituena				24
KULTURA Gazte Lokaleko Samalda astea				
PINTXODROMOA Odolkiz betetako txipiroia, karamelizatutako tipulazko ohe baten gainean				
KULTUR TXOTX Jon Intxaurrea eta Ander Anakabe Lekue				

Prest!

Argitaratzailea:
BLB Komunikazioa Koop. Elk.
Tel: 94 447 10 42
Ramon y Cajal 42
Deustu 48014
bilbokoaldizkariak@gmail.com

Zuzendaria: Idurre Villanueva Del Burgo
Erredakzioa: Nerea Olaziregi, Gaizka Suarez, Laura Freijo, Hekor Ortega, Jone Gartzia, Borja Sarriñandia-Ibarra, Andoni Lopez, Aitor Sarriñandia-Ibarra, Patxi Gaztelumendi, Olatz Arregi, Ane Rotaetxe, Iker Basabe, Maider Zalbidea, Hodei Torres, Maddi Argote, Ane Zabala, Lur Mallea, Txema Luzuriaga, Jon Intxaurrea
Kolaboratzaileak: Elorri Bertso-Eskola, Deustuko Eskola, Deustuko Ikastola, Ibarrekolanda BHI, Intxixu Ikastola, San Inaziko eskola, Arangoitiko Eskola, Deustuko Gazte Lokala, Deustuko Jai Batzordea, Errondoko Auzo Etxea, San Inaziko Jai Batzordea, Bilbotik Perura
Argazkiak: Ecuador Etxea
Publizitatea: Idurre Villanueva Del Burgo
Diseinua: BOST
Maketazioa: Laura Freijo Iglesia
Inprimategia: Antza
Ale kopurua: 2.800
Lege Gordailua: BI-571-01

Nerea Cubillo Urkizu
Zergatik onartu ezarri dutena?

Zuhaitz baten azpian

Krisi klimatiko bete betean gaude. Eta ikusi nahi ez duenak, ikusi nahi ez duelako da. Osasun Ministerioaren datuen arabera, 2023an 24 bizkaitar hil ziren bero-bolada bakar batean.

Egoera honen ondorioz, jakina da gure hirietako bizi baldintzak izugarri aldatzen ari direla, eta horren ondorio nabarmen eta kezkarrienetako bat da bero-uharteen agerpena. Toki hauetan tenperaturak landa-eremuetan baino nabarmen altuagoak dira, asfaltoa eta hormigoia bezalako materialen metaketagatik, eta landare eta itzal ezagatik. Ez al da gure auzoko Done Petri plaza bero-uharte baten adibide argia?

Itzala ematen duten zuhaitzak moztu eta gure kale zein plazak

itogarri egiten dituzten bitartean, bero boladari aurre egiteko, Bilboko Udalak “Gerizpelagunak” izeneko langile taldea sortu du, euritako zuri batzuekin Bilboko kaleetan barrena ibiliko dena hiriko babesleku klimatikoen sarearen berri ematen.

Gerizpelagunekin topo egin arte, hiriko babesleku klimatikoen aurrerapen txiki bat egingo dizuet. Besteak beste, zerrendan agertzen direnen artean batzuek arreta deitu didatelako: San Nikolas eliza, Santos Juanes eliza, El Corte Ingles merkataritza zentroa, Deustuko zubiaren bestaldean dagoen Zubiarte merkataritza zentroa... Hau esanda, bihar, bazkalostean, El Corte Ingleseko bigarren solairuan gaude geldituta kartetan jolasteko. Animatu!

Itsaso Larramendi Elexgaray
Hiriaz eta beste

Hormek diote III

Orain dela hamar urte idatzi zuten SOÑAR Olabeagako atariko mehelinean. SpY artistak ondu zuen proiektua SC Gallery-rekin batera, eta lan bertikaletako bi langilek gauzatu. *Vivir, volar* eta *paz* omen ziren beste hitz posibleak, eta eraikineko bizilagunek *soñar*-en alde egin zuten. Obraren deskribapenak dioenez: “Arte publikoa askotan lotzen zaio hiri-errealitateari buruzko jarrera kontestatarioari. Hala ere, proiektu honek balioan jarri nahi du herritarren bizikidetzatik sortzen den hausnarketa positiboa.”

Azaldu diezagutela ba, letra erraldoiz idatzita ere, zer nolako hausnarketa eragin dezakeen SOÑAR hitza irakurtzeak (ez bada hiriko paisaia linguistikokoan gaztelaniak duen hegemoniaren inguruko). Baina bizikidetzak irudikatu nahi izatea termino unibertsalista eta hutsalen bitartez ez da kontu berria. Delgadoren arabera, espazio publikoaren harmonizazioa baliatzen da bake sozialaren irudikeria

sortzeko; kapitalismoak berezko dituen ezberdintasun sozialak disimulatzeak. Bizikidetzaren irudikeriak egiten duelako kalea salgarri.

2017an *Last Tour Internationalek* eraikin horretara lekualdatu zuen bere egoitza. 2023an bi enpresa promotorek mehelinaren aurreko *Bar Noruegaren* lursaila eta ondorengo eraikin industrialak erosi zituzten apartamentu turistikoak egiteko. Aste honetan Bilbao Ría 2000 sozietateko zuzendariak esan du “Olabeaga deitua dagoela hirian paper garrantzitsua betetzera”. 600 etxebizitza berri datoz trenbidearen lurperatzeak utziko duen hiri-hutsunean.

Hausnarketa positiborik ez dakit, baina gentrifikazioaz eztabaidatzeko aitzakia emango digu SOÑAR hitzak.

Iker Basabe

Jatorria: Ibarrekolanda

Bizitokia: Gante, Belgika

Lanbidea: Doktoregai ikaslea kimika analitikoan, Ganteko unibertsitatean (Ugent)

“Belgika izan daiteke Europar Batasuneko egoera soziopolitiko arraroena duen herrialdea”

Zer dela eta joan zinen Gantera?

Gantera doktoretza ikastera etorri nintzen. Ez nuen oraindik nire burua enpresa batean ikusten eta etxetik kanpo egon nahi nuen aldi baterako. Ikerkuntza talde batzuetan galdetu nuen ia doktoretza egiteko aukera zegoen eta Ganteko Atomic and mass spectrometry taldean onartu ninduten tesia egiteko.

Zenbat denbora daramazu bertan? Zer egiten duzu?

Jada ia 3 urte daramatzat hemen. 2022ko urrian etorri nintzen. Doktoretza hitz gutxitan laburtzea zaila da, baina elementuen distribuzio espaziala determinatzeko metodoen garapenean oinarritzen da, batez ere micro eskalan: meteoritoak, animalien edo gizakien ehun zati txikietan...

Nolakoa da bertako bizimodua? Oso desberdina da hemengoarekin alderatuta?

Gante hiri unibertsitarioa da berez, mugimendu asko dago ikasleen artean eta gaztez beteta dago. Hala ere, bizimodua, batez ere neguan zehar, ez da gurean bezain “kaletarra”. Neguan jendea etxean biltzen da gehienbat, eguraldiak behartuta, baina eguzki izpi txiki bat ateratzen denean kalean oso giro polita nabaritzen da beti.

Gainera, esango nuke arlo soziala oso konektatuta dagoela kirol ekintzekin, ez baitauzkate pintxo pote edo poteoa bezalako ekintza sozialak.

Eta egoera soziopolitikoa?

Belgika izan daiteke Europar Batasuneko egoera soziopolitiko arraroena duen herrialdea. Bitan banatutako herrialde bat da, flandriarrak eta valoniarak. Institutioak, alderdi politikoak eta kasu askotan identitatea ere bikoiztuta dute eta horren ondorioz desberdintasuna erabatekoa da bi zonaldeen artean. Zeozer azpimarratu behar banu, Flandesen gero eta ohikoagoak diren diskurtso arrazistak eta klasistak lirateke. Ultraeskuineko alderdiak gero eta indar gehiago du Flandesen eta nahiz eta Gante oasi ezkertiar txiki bat den Belgikako panorama politikoan, nabari da diskurtso arrazista eta xenofoboena igoera.

Nolakoa da bertako egoera linguistikoa?

Hori ere ez da erreza. Hiru hizkuntza ofizial daude Belgikan: nederlandera, frantsesa eta alemana (oso zonalde gutxitan hitz egiten dena). Ganten nederlandera hitz egiten dute soilik nahiz eta guztiek frantses apur bat ikasi duten.

Nederlandera ikasi duzu? Zer hizkuntza darabilzu bertan?

Saiatu naiz. A1 maila nuen, 6 hilabeteren ostean behintzat erosketak egiteko baliozkoa zena ikasi ahal izateko. Hizkuntza germanikoa da eta oso zaila egiten zait ikasten. Gainera, jende guztiak oso ingeles maila altua duenez, ez dut nederlanderen beharrik lan eta bizitzan normala egiteko. Dena egiten dut ingelesez.

Urte hauetan guztietan, zer da Euskal Herritik gehien sumatu duzuna faltan?

Gauza asko sumatu ditut faltan egunerokotasunean: janaria, kalera jaitsi eta lagunak errez ikusteko espontaneotasuna, hurbiltasuna...

Asko aldatu da auzoa?

Baietz esango nuke. Gurasoen etxetik balkoitik erribera ikusi daiteke eta bueltatzen naizen guztietan eraikin berri bat dagoen sentsazioa izaten dut. Dena den, Manhattan delakoaren arrastorik ez dut ikusi oraindik, akaso turista kopuru handiagotan.

Itzultzeko asmorik duzu?

Bai. Ez dut nire burua hemen ikusten eta ahal dela auzotik hurbilago egotea gustatuko litzaidake.

ETXEBIZITZAREN NEGOZIOAK DEUSTUTIK KANPORATZEN GAITU

Erribera ez dago salgai. Deustuibarrako hainbat leihoetako karteak hori diote. Etxebizitzaren egoerarekin larrituta, bizilagunek martxan jarritako kanpaina da. Ez dira kezkatuta dauden bakarrak. Ernaiko gazteek Erriberan bizi nahi dutela aldarrikatu dute eta Gora Deustu! sarearen ustez, etxebizitzaren prezioak Deustutik kanporatzen gaitu.

Testua: Nerea Olaziregi

Azken hamarkadan Erriberak jasandako makro hirigintza-plana eta "Manhattanizazioak" auzoan bizitzeko eskubidea kolokan jarri du. Etxebizitza-salmenta eta alokairuak historiako garestienak bilakatu dira, izan ere, prezioak %55 eta %140 igo dira hurrenez hurren. Nork ordain dezake 4.500 euro metro karratu bakoitzeko?

"Erribera ez dago salgai" kanpaina martxan jarri zuten bizilagunek auzoko etxe guztietako postontzietan utzitako galdera da. Eta jarraian, erantzuna: "Banketxearekin ezkondu eta lanpostu bat izanez gero, zure soldataren %30 baino askoz gehiago hipotekatu beharra dago horretarako, eta hori ez dago auzokide guztion esku".

Exebizitzaren egoera larriaren aurrean, hase-reea eta ezinegona adierazteaz gain, bizilagunak aktibatu eta batu nahi izan dituzte hainbat ekimenen bitartez: asanbladak, karteladak, buzoneoa, berri "faltzuak"... Etxebizitza-salmenta itxura zuten kartelen banaketarekin hasi ziren. "Salgai" hitzaren azpian, hirigintza-plan berriaren Batzorde Kudeatzailearen telefonoa zegoen. Badirudi hainbat dei jaso zituztela eta kontatu digutenaren arabera, batzordekoek "bizilagunen txantxa" bat zela erantzuten zuten.

Baina auzokide askoren errealitatea ez da txantxetako. Jon, adibidez, erriberatarra da jaiotzez eta hainbat buelta eman eta gero, gurasoenera itzuli behar izan da bizitzera. Orain, oso zaila da berarentzat bere auzoan etxe bat

alokatzea. Zer esanik ez erostea. “Etxe gutxi dago alokatzeko eta oso garestiak dira”. 33 urte ditu, lan bi, eta eraikin berrien lanez inguratuta egon arren, badaki etxe horietako bat ez dela berarentzat izango. “Ezinezkoa da” esan digu serio.

Luxuzko etxebizitzak

Neinor enpresara deitu dugu Sirgari kalean eraiki berri dituzten etxebizitzaren prezioa jakiteko. Pisu gehienak saldu dituztela esan digute eta, une honetan, bi logeladun hiru etxebizitza baino ez daude salgai 493.000 eta 550.000 euro artean. Gainontzekoen prezioak -Jaureguizar, Biurban, Visesa...- antzekoak dira. Badira legeak ezartzen dituen babes ofizialeko eta tasatutako etxebizitza gutxi batzuk ere. Urdaxek aukera izan zuen azken horietako bat erosteko baina etxearen prezioa eta ezaugarriak ikusita, uko egin eta Deustun bigarren eskuko pisu bat erostea erabaki zuen. “Nire sorpresarako, praktikoki, prezio berean erosi dut eta baldintza hobeak ditu”.

Nereak eta Enekok ere Erriberatik alde egin behar izan dute. Zortzi urte eman dituzte berton. “Momentu oso estresanteak pasatu ditugu”, kontatu digu Nereak. “Alokairuan geunden pisutik alde egitea erabaki genuen

200 euro gehiago eskatu zizkigutenean. Asko kostatu zitzaigun bigarren pisu bat topatzea”. Erriberan bizitzen jarraitu nahi zuten. Oso gustura zeuden. “Bertan genituen lagunak, auzokide jatorrak... bizitza-proiektua, azken finean”. Baina ezinezkoa izan da. Azken urtean zerbait erosi nahian ibili ziren baina etxeen prezioak ikusita, Arangoitira alde egin behar izan zuten. Nereak argi du: “Pribilegiatuak izanda -lan-kontratu mugabeak ditugun bi pertsonen artean erosi nahi izan dugu etxe bat- bideraezina izan da. Gertatzen ari dena lotsagarria da, gelditu beharra dugu”.

Anek eta Amaiak, 19 urte zituztela, independentatu nahi zuten, baina ezin zutenez etxe bat alokatu, pisu bat okupatzea erabaki zuten. “Etxea oso prekariora zen. Ez zuen sukalderik, ezta ur berorik. Guk instalazio elektriko berria jarri genuen. Bizitzeko beste alternatiba batzuk ere bazeudela sinisten genuen”, azaldu dute. Dabid duela sei urte bota zuten Erriberako 16.ean okupatutako etxetik. Orain turistentzako airbnb bat da eraikin osoa.

Ekaitzek Erriberan geratzea lortu du momentuz. 47 urte ditu eta traba asko gainditu eta gero, pisu bat erosteko atarian egon da. Higiezin-en-agentzian 16.000 euroko seinalea utzi eta banketxean kreditua onartuta izan arren, azken momentuan ezetz esan diote kosta-legea aitzakiatzat jarritz. “Oraindik nabil agentziarekin borrokatzen utzitako diru-sarrera itzultzeko”, dio haserre. Bitartean, 800 euro ari da ordaintzen alokairu batengatik. Eta “zortea” izan du. Badira gela baten truke 500 eta 600 euro ordaintzen dutenak.

Ernairen aldarrikapenak

Deustuko Ernaiko gazteek ere etxebizitzaren egoera salatu eta Erriberan bizi nahi dutela aldarrikatu dute auzoko hormetan egindako pintada eta sare sozialetan zabaldutako bideoe-

THIS IS NOT MANHATTAN
THIS IS NOT MANHATTAN

☆

ERRIBERAN
GAZTEK
BIZI NAHI DUGU

HAU ERRI BERA DA
HAU ERRI BERA DA

ERNATI DEUSTUA

tan. Era berean, “Zorrotzaurre kapitalismoaren garapenerako artifizialki sortutako irla bat” dela azpimarratu dute. Argi dute auzoa pairatzen ari den egoera larriaren eta gentrifikazio-prozesuaren arduradunak nortzuk diren: Quorum eta Biurban enpresak, Bilboko Udala, Portu Agintaritzza, Eusko Jaurlaritzza, Acciona, Vicinay eta Loiola Gestion Inmobiliaria.

“Erribera ez dago salgai” taldeko kideak bat datoz gazteekin, eta eraldaketa-prozesuaren ondorioak identifikatu dituzte: Besteak beste, belaunaldien errelebo falta, auzo-identitatearen galera, espekulazioa, turistifikazioa -gaur egun etxebizitzaren %15 inguru turistikoak dira- eta “infraetxeak”. Beraien datuen arabera, gaur egun, 80 pertsonetatik gora pabiloi abandonatuetan bizi dira “inolako alternatiba publiko eta duinik gabe”.

Batez besteko alokairua Deustun
El alquiler medio en Deusto

1384€/hilean

Los precios abusivos de las vivienda
nos expulsan de Deusto

 Deustuarrok
Deustun bizi
nahi dugu

 Gora Deustun!

Deustu, elitista

Baina etxebizitzaren arazoa ez da Erriberara mugatzen. Gora Deustu! ekimenak ere salatu egin du Deustuko batez-besteko alokairua 1.384 eurokoa dela gaur egun. Hortaz, Deustun bizitza-proiektua duten hainbat pertsona beste toki batzuetara joan behar dutela bizitzera. “Etxebizitza prezioak Deustutik botatzen gaitu” mezudun karteekin hasiera eman diote hainbat fase izango dituen kontzientiazio kanpainari. “Gaur egun alokairuan dauden pisu gehienak ikasleentzat dira, migranteek eta pertsona arrazializatuak arazo larriak dituzte etxea alokatzeko eta eraikitzen ari diren etxe berriak luxuzkoak dira”. Kezkatuta agertu dira Deustu “herri elitista” bilakatzen ari delako eta, neurri batean, “bertako jendea kanporatua izaten ari delako”.

Egoerari buelta emateko alternatibak eta premiazko irtenbideak beharrezkoak direla azpimarratu dute guztiek. “Instituzioek prezioen esku-hartzea egin beharko lukete eta egungo bizilagunen errenten araberako etxebizitza duinak eskuragarri jarri”.

“Erribera ez dago salgai” ekimeneko bultzatzaileek, auzoko sareetan, “Zorrotzaurre izango da tentsionatutzat jotako lehen gunea” titulua zuen berri faltsua zabaldu zuten. Gainean, kanpainaren diseinua zuen zigilua: “Bat eginik eta antolaturik soilik lortu genezake”.

Dagoeneko urrats sendoak ematen hasi dira. Hurrengo hitzordua Erriberako jaietan. Ekainaren 27an, 19:00etan, Jai Batzordeak kalejira bat antolatu du Erriberatik San Felisimo plazaraino “Erribera ez dago salgai” lelopean. Bertan, Deustuko eta Bilboko jendearekin elkartuko dira eta Erriberako Yolanda plaza-txoan prentsaurrekoa egingo dute etxebizitza eskubidea dela aldarrikatzeko.

AITABITXI-AMABITXI PROIEKTUA, ELKARBIZITZA HOBETZEN

2024/2025 ikasturtean San Inazio Eskolan “Aitabitxi-amabitxi proiektua” aurrera eraman da. Proiektuaren helburu nagusia, adin ezberdinetako ikasleen artean lotura sozial eta afektiboak sortzea da, modu honetan, eskolako bizikidetzat hobetzeko.

Testua eta argazkiak: San Inazio Eskola

Aitabitxi-amabitxi eta umebitxien artean partekatutako dinamikak eta uneek errespetu eta maitasun lotura sendoak sortu dituzte San Inazio Eskolan eta, horrela, eskolako giroa eta elkarbizitza hobetu da.

Proiektu honetako dinamikak aurrera eramateko, Lehen Hezkuntza eta Haur Hezkuntzako ikasleen arteko harremanak sortu dira. Horrela, LH4, LH5, LH6. mailetako ikasleak aitabitxi-amabitxiak izan dira eta HH3, HH4, HH5 eta LI-Peko (laguntza intentsiboko programa) ikasleak haien semebitxi-alababitxiak.

Ikasturtean zehar hainbat eta anitzak izan dira burututako ekintzak. Hilabetero, geletan lantzen ari ziren gaiekin lotuta edo eskolan ospatu diren askotariko jaien inguruan dinamika ludiko eta alaiak egin dira.

Lehenengo kontaktu bezala ikasle nagusienak txikieneen espazioetara hurbildu ziren eta bikoteek ezagutzen hasteko aukera izan zuten. Bertan, eskolako txikiek erabiltzen dituzten material anitzekin, naturalekin eta manipulatioekin jolasteko aukera izan zuten. Bigarren txandan, ordea, Haur Hezkuntzako ei eskaileretan gora igotzea egokitu zitzairen, nagusien gelak ezagutzeko asmoz. Haiekin batera, eskulan politak egin zituzten eta horiek etxera eramateko aukera izan zuten. Horrela, familiek ere ekimen hau ezagutzeko aukera izan zuten.

Behin ikasleen arteko loturak eginda, gabonetan Olentzero eta Mari Domingiren bisitan nagusiek txikienei eskutik lagundu zieten Lebante plazara joaten eta bertan jaiak gozatzen, Euskararen egunean batera jolasten aritu ziren, errezeta

goxoak prestatu dituzte eta askari ederrez gozatu dute, STEAM ekimenarekin lotutako material ezberdinak erabili dituzte, haziak erein eta hazitako landareak zaindu dituzte...

Ekintza hauetan guztietan adin ezberdinetako haurrak elkartzea oso aberasgarria izan da, eta gure eskolak egunerokoan sustatu nahi dituen balioak oso presente egon dira, hala nola, errespetua, elkartasuna, konpromisoa, enpatia, aniztasunaren balorazioa...

4. 5. eta 6.mailako ikasleek afektuzko eta zain-tzazko jarrerak izan dituzte, euskararen erabilerara sustatu da modu naturalean erabiltzeari esker, lankidetzaz jarrerak bultzatu dira, kon-

promisoa izan dute proiektuarekiko, akonpainamendua egin diete txikiei, aniztasuna modu aberasgarrian ulertu dute...

Haur Hezkuntzakoak eta LIP gelakoak, bere aldetik, emozioak kudeatzen trebatu dira, pentsamendu konputazionalen lehenengo pausuak eman dituzte, sormena garatu dute... eta, batez ere, eskolan babesa sentitu dute nagusien partetik.

Hezkuntza komunitatearen balorazioa guztiz positiboa izan da. Ziur gaude ikasleengan oso eragin positiboa izan duela eta hala ikusi da pasabideetan, jantokian edo patioan elkartu diren bakoitzean. Besarkadak, marrazkiak eta kontutxoak trukatu dituzte aitabitxi eta amabitxiak alababitxi eta semebitxiak ikusi dituzte-nean.

Familien aldetik ere atzeraelikadura positiboa jaso dugu, eta honek erakusten digu eskolan egiten dugunak, eskolaz kanpoko bizitzan ere eragina duela, hau da, komunitate osoan.

Ekintza honekin sortu den elkarbizitza eta ikasleen artean ezarri diren maitasun-lotura sendoak denboran zehar iraun dezaten espero dugu, irakasleok eskola esparruan proposatutako jardueretatik haratago.

DEUSTUAR KORTSARIO GEHIAGO (1793-1795)

1793 eta 1795 bitartean deustuar batzuek kortsario jardun zuten San Bartolome ketxemarinean eta Nuestra Señora del Coro txalupan. Etsaia, orduko hartan, Frantzia iraultzailea izan zen, eta erasorako armak, nahikoa eskasak.

Chasse_maree: Kexmarin bat 1826ko grabatu batean.

Testua: Hektor Ortega

Aurreko bitan egin dugu berba zokondo honetan deustuar kortsarioen gainean. 1743an, Anglo-espaniar gerraren baitan (1739-1748) eta 1762an Zazpi Urteko Gerraren baitan (1756-1763) aritutakoak ekarri genituen hizpidera PREST! 227 eta 228an. Bietan, ontzi ingelesak izan ziren helburua, eta frantsesak lagunak. Bestelakoa zen giroa 1793an, eta, horren ondorioz, nazioarteko aliantzak iraulita zeuden. Luis XVI. erregeari burua ebaki ostean, Frantziako errepublika berriak gerra deklaratu zien hala Ingalaterrari nola Espainiari. 1793ko martxoa zen.

Aurrera jarraitu orduko, gomutara ekarriko dugu kortsarioak ez zirela piratak. Kortsarioak bere gobernuaren baimena (kortso agiria) behar zuen itsasoan aritzeko, etsaien ontzien edo

gerra kontrabandoan zebiltzan ontzi neutralen aurka bakarrik jo zezakeen eta harrapatzen zituen ehizaki guztiak auzitegiek legeztatu behar zituzten. Eta, jakina, gerra deklaratu behar zuen.

Esan legez, gerra 1793ko martxotik deklaratu zen. Hasieran Euskal Herrian ez zuen eragin handirik izan, tropa mugimendu eta gatazka handienak Ipar Katalunian gertatu ziren eta. Gurean, espainol armadak muga ondoko herriak eraso zituen (Biriatu, Hendaia, Sara...) eta Aldude ibarra bereganatu zuen Nafarroa Beherean, baina ezin izan zuen aurrera egin. Eta 1794ko udan Frantziako Konbentzioaren armadak kontraerasoa jo zuen. Hala Baztan aldetik nola Bidasoako bokaletik, frantses armadak espainolak garaitu eta Gipuzkoa ia osoa eta

Nafarroako iparraldeko ibar asko kontrolpean hartu zituen. Giro hartan, Gipuzkoako batzar nagusiek Gipuzkoa independentea aldarrikatu eta Frantziarekin bat egitea proposatu zuten. Gerra urtebete geroago amaitu zen, 1795eko uztailan Espainiako erresumak eta Frantziako Errepublikak bakea sinatu zutenean Basilean. Artean frantses armada ia Hego Euskal Herri osoaren jabe zen (tartean Deustu eta Bilbo), eta Ebro igarotzeko listo zegoen. Espainiako erregeak lau herrialdeak errekupeatzeko Santo Domingo uhartea (gaur egungo Dominikar Errepublika) eman behar izan zion Frantziari.

Kortsarioak

Ikertzaileen aburuz, gerra hartan kortsario indartsuenak Ipar Euskal Herrikoak izan ziren, Baionakoak alegia, nahieran gobernatu zituztelako Bizkaiko Golkoko urak eta itsasbazterrak. Gipuzkoan 1793-1795an lau kortso-agiri besterik ez zuten eskatu eta Bizkaian hamabi, horietatik bost Bilbo eta Ibaizabaleko itsasadarrean.

Horietakoak dira deustuarrek tartean ibili zirenak. Lehenengoetakoa, zalantzarik gabe, San Bartolome ketxemarina izan zen. Jacinto Batiz eta Berueta y Compañía ziren bazkide kapitalistak, bata eta besteak armadoreak. 1793ko iraileko agirian azaldu zutenez, San Bartolome Ibaizabaleko itsasadarrean zegoen, 50 tonako ontzia zen eta deustuarra zeukan kapitaina: Juan Antonio Arrien. Barkua prest zegoen “para aser viaxe al corso contra la nación francesa, como enemigos de nuestro monarca”.

Ez zuen bidaia luzea egingo, izan ontzi txikia zelako, kosta ondotik nabigatzeko sortua. Ketxemarinak txalupen bilakaera besterik ez ziren, kabotaje-ontziak alegia, ez zeuden ur-handitan ibiltzeko pentsatuta. San Bartolomek 40 gizonetako eskifaia zeraman, tartean zirela ofizialak,

artilleroak, marinela eta txoak. Txikia izanik, armaz ere urri zebilen: bost kanoi eta lau mortero besterik ez. Zer ikusi gutxi, adibidez, 1762an Geronimo Puch deustuarrek gidatu zuen Gran Carlos fragata kortsarioarekin (32 kanoi eta 250 gizon eskifaian).

1795eko martxoan, Abandoko Santiago Artuza eta Deustuko Jose Goikoetxeak Nuestra Señora del Coro txalupa kortsoan ateratzeko prestatu zuten. Txalupa hura ketxemarina baino are txikiagoa zen, bost tonako ontzia besterik ez, eta 24 gizon zituen eskifaian. Armamentua ere ez zen inor beldurtzeko modukoa: harriak jaurtitzten zituzten kanoiak, lau bokamarta (eskopektak baino indartsuagoak), bederatzi fusil, hamabi pistola, hamabi sable, hamabi lantza eta hogeita lau sastakai. Ignazio Urkia kapitainari eman zioten kortsoa egiteko agiria.

Ikertzaileek nabarmendu dute gerra hartako bizkaitar kortsarioak horrelako ontzi txikiak erabili zituztela gehienbat. Hortaz, gure ketxemarina eta txalupa ez dira salbuespenak, ohiko baliabideak baizik.

Fishing Luggers: Ketxemarinak Calais aldean (Frantzia).

Kalderapeko
euskal kultur gunea

www.kalderapeko.com

txakur kalea, 1. 48005
bilbo • euskal herria
tfnoa: 94 416 40 99

Aniztasuna eta elkartasuna bultzatzeko asmoz, Deustuko Euskal Eskola Publiko Anitzak hainbat ekimen jarri ditu martxan: euskara klaseak, 2. Eskuko Azoka eta Jai Interkulturala, auzoko familien parte-hartzea eta komunitatea indartzeko helburuarekin.

Testua: Deustuko Eskola

Urteak dira Deustu nekazaritzan oinarritutako auzo berdea izatetik, Estatuko hainbat zonaldeetako langileen etxe gorria izatera igaro zela. Testuinguru horretan sortu zen gure eskola, etorkizun hobea lortzeko helburu eta ametsekin, lantegiz betetako hiri batera heldu ziren familien umeak hartzeko.

Berrogei urte baino gehiago igaro dira eta Deustuko Eskola, edonon jaiota ere euskal langileria osotzen dugunon seme alaben eskola izaten jarraitzen du. Horregatik, eskola bizirik mantentzea nahi dugu, elkartasunerako topagune izanik, familia guztion ametsak betetzeko abiapuntua izan dadin.

Orain dela berrogei urte auzoa eraiki zuten familien eredia jarraituz, hezkuntza komunitatea indartu nahi dugu eta gure eskolako ateak auzoko eragile ezberdinei ireki ere. Besteak beste, hizkuntzak sareak josteko

duen botereaz ohartuta, ikasleen familiei zuzendutako euskara klaseak eskaini nahi ditugu. Esan bezala, eraikinaren jabe den Bilboko Udaleko Hezkuntza Sailari arratsaldeetan eskola irekita mantentzeko eskatu diogu, proiektu honetaz gain, gure komunitatea sendotzeko ekimen ezberdinak abian jartzeko.

Ikasturte honetan ere hasi gara sareak josteko ekintza ezberdinak antolatzen, hala nola, 2. Eskuko Azoka edota Jai Interkulturalaren jarraipena arratsaldean. Lehenari dagokionez, erabilitako jostailu eta arropa bilketa egin ostean salmentan jarri genituen, jasotako dirua kurtso amaierako jaia antolatzera eta eskolako liburutegirako jostailu eta liburu berriak eskuratzera bideratuko delarik. Jai Interkulturalari dagokionez, urtero eskolatik antolatzen duten azkari interkulturala abiapuntutzat hartuta, eskolako kultura aniztasuna izpide, arratsaldean hainbat jarduera antolatu genituen.

ESKOLA PUBLIKO ANITZA

Festa amaitu zenean, uda hasierako sargoriak dakarren ekaitza hasi aurretik, auzokide bat hurbildu zitzaigun eskerrak ematera, bere balkoitik dantza eta ikuskizun guztiak ikusi eta hunkitu zela aitortuz. Gure komunitatearen kidea den Paraguyatik etorritako ama bati esan zion “Eskerrik asko bizitzeko gure herria eta gure auzoa aukeratzeagatik”. Gizon horren jarrera eta hitz hunkigarriek gure bidearen itsasargi izan beharko lukete, gure herria, gure auzoa eta gure eskola euren bizitzaren proiektua aurrera eramateko aukeratu duten familiak esku zabaltasunez har ditzagun. Elkarrekin aberatsagoak eta indartsuagoak gara guztiok nahi dugun eskola eta auzoa eraikitzeko.

Amaitzeko, Eskola Publikoa aukeren berdintasuna eta aniztasuna bermatzen duen hezkuntza eredua oinarri dela, ezinbestekoa iruditzen zaigu auzoan honen garrantziaz jabetzea eta ideia hauen indarra kolokan jartzen duen edozein mehatxuri aurre egitea. Etengabe eraldatzen ari den Deustuko gizartean, eskola publikoa ongi etorria emateko eta ametsak egi bihurtzeko gunea izaten jarraitzea espero dugu eta horren alde lan egingo dugu.

berbetan

ELKARREGAZ ERAKUNDEKO KIDEEkin

MENDIZALEAK ETA MENDI GIDARIAK

“Gure ahalduntze prozesua beste ema

Johanna Elixabete, Begoña eta Idoia mendizale amorratuak dira, eta duela urte batzuk hasi ziren GR-11ko zeharkaldia etapaka egiten. Orain Idoia Valentzian bizi da, baina proiektuaren partaidea da oraindik. Aurten, lauek ELKARREGAZ mendi erakundearen osatzeko urratsa egin dute emakumeen autonomia eta ahalduntzea sustatzeko asmoz. Maiatzaren amaieran Deustuko liburutegian egitasmoa aurkeztu zuten, eta gurekin ere sakon aritu dira haien esperientziak eta helburuak partekatzen.

kume batzuekin partekatu nahi dugu”

Nola ezagutu zenuten elkar?

E: Azken urteotan ezagutu dugu elkar. Idoia duela hamabi urte ezagutu nuen la-gun baten bitartez eta Johannarekin mendiko formakuntza batean egin nuen topo, alpinismo ikastaro batean, hain zuzen. Ostein, mendiko formakuntzak jasotzen jarraitu genuen biok eta emakume mendizaleen topaketa batean Bego ezagutu genuen, duela sei-zazpi urte.

Zergatik erabaki zenuten GR-11 zeharkatzea eta ez beste ibilbideren bat?

B: Mendizale guztion zerrendan dagoela esango genuke, bai GR-11, bai GR-10. Bigarren hori Frantziatik doa eta guk egindako zeharkaldia, aldiz, Estatu Espainiarretik. Argi genuen Kantauri itsasotik Mediterraneo itsasora joan nahi genuela, oso proiektu polita iruditzen zitzaigulako. Horrez gain, hasieratik ere jakin genuen txakurrak eraman nahi genituela eta, Pirinio frantsesetan onartzen ez dituztenez, aukera bakarra GR-11 egitea zen.

Noiz hasi zineten proiektu honekin?

J: 2021ean hasi ginen, eta etapak gure denbora librearen arabera egokitu ditugu. Hasteko, etxetik gertu proba bat egin genuen ikusteko nola moldatzen ginen gure artean, txakurrekin, materialekin... Sentsazioak positiboak izan ziren eta uda horretan bederatzi-hamar etapa egin ge-

nituen. Geroztik, urtez urte etapa gehiago egin ditugu eta gehienak autonomian (kanpin-dendekin) eta txakurrekin batera egin ditugu.

Aurten bukatuko duzue zeharkaldia?

B: Bai, pare bat etapa falta zaizkigu eta uztaillean egiteko asmoa dugu. Bi tarteak Aigüestortes parke nazionallean daude eta, horregatik, txakurrik gabe joan behar harko gara. Hala ere, oso polita izango da, GR-11 egiten aritu garen laurak batuko garelako. Eli, Joha eta hirurok hasi ginen, Idoia justu Balentziara joana zelako bizitzera. Aurrerago, bera etorri eta Johannak zeharkaldia utzi behar izan zuen haurdun geratu zelako. Hortaz, oso hunkigarria izango da guztiok batera GR-11 bukatzea.

Formakuntzarik al duzue mendiko arloan?

B: Laurok mendian trebatzeko ikastaroak egin ditugu: alpinismokoak, eskaladakoak, baso bainuetakoak... Beti gabil-tza gure autonomia bilatu nahian. Duela bi urte Johanna, Eli eta hirurok mendiko gidaritzan trebatzen hasi ginen. Johannak haurdunaldiarekin utzi behar izan du, baina Eli eta biok urte honetan amaitu dugu.

Nola antolatzen zarete zeharkaldietan? Rolik banatzen al duzue?

J: GR-11 hasi genuenetik ikusiz joan gara zeintzuk diren bakoitzaren indarguneak

“Ezin dugu mendia ulertu txakurrekin ez baldin bada, beti gurekin daude.”

▷ ▷ SAKONEAN

Zein da zuen inspirazio iturria mendizaleen munduan?

B: Beti kritikatu izan dugu emakume erreferente falta dagoela. Beti izan da oztopo guretzat eta askotan inspirazio hori gertukoengan topatu behar izan dugu. Horregatik, hasi gara hitzaldiak ematen, guk ere beste emakume batzuk inspiratzeko eta ahalduntzeko.

E: Nire inspirazio iturririk handiena 2018an ezagutu nuen. Bost bat astez egon nintzen Pirinioetan eta han emakume atzerritar batzuekin topo egin nuen; izan ere, bakarrik eta autonomian egiten ari ziren zeharkaldia. Pentsarazi zidan zein ausartak ziren eta zergatik ezingo nukeen nik berdina egin. Horri esker, Joha eta Begorekin batera sortu zen zeharkaldia gure kabuz eta autonomian egiteko ideia. Ostean, azken urteotan, Idoia ere gure proiektura batu da.

Nola definituko zenukete mendiarekiko duzuen harremana?

J: Mendiak asko erakartzen gaituela esango nuke; guretzat espazio osasuntsu bat da, bai bakarrik goazenean, bai laurok batera gaudenean. GR-11 konfiantzazko espazio bihurtu da guretzat. Pentsatzeko, hausnartzeko, sendatzeko, introspekzio uneak izateko eta gozatzeko espazio bat da, batez ere, gozatzeko.

eta zertan ez garen hain abilak. Hala, rolak gure gaitasunen arabera banatzen ditugu: batek etapak bilatzen ditu, beste batek desnibelak, non kanpatu edota iturririk badagoen ala ez bilatzen du, hirugarrenak autoen eta txakurren logistika osatzen du eta laugarrenak janaria kudeatzen du. Bakoitzak gustura egingo duen ardura hartzen du eta gure artean dakiguna partekatzen dugu, batera hazteko asmoz.

Nola moldatzen zarete txakurrekin?

E: Gure kide iletuei esker oso bereziak dira gure zeharkaldiak. Ardura bat dira, noski: ondo zaindu behar dira, kontu handiz ibili behar gara hankatxoak nola dituzten egiaztatzen, zer motatako harrietatik pasatzen garen edo bero handia egiten duen ere kontuan hartu behar dugu... Ardurak anitzak dira baina baina, bestalde, gozamen hutsa da. Guk bezainbeste gozatzen dute, eta ezin dugu mendia ulertu txakurrekin ez baldin bada, beti gurekin daudelako. Gainera, haiek ere oso talde polita osatzen dute: oso ezberdinak dira haien artean, baina oso ondo osatzen dute elkar. Hortaz, ardurak ardura direla ere, plazerra da haiekin joatea. Lana da txakurrekin mendian ibiltzea, baina lan benetan polita.

Mendian igarotako denborari esker zuen arteko harremana estutu da?

J: Elkarrekin pasatzen dugun denborari esker gero eta hurbilagoak gara, eta GR-11ri buruz aritzen bagara, are gehiago. 24 orduz gaude batera, eta gauza asko partekatzen ditugu: une dibertigarriak, gogorragoak direnak, isiltasun eta introspekziokoak, pentsamendu intimoak partekatzeko tarteak... Batera gauden egunei esker eta, batez ere, bizitako askotariko egoerei esker, gure arteko harremana asko estutzen da. Mendiak elkarrekin ozen pentsatzera eta amets egitera eramaten gaitu.

Zer irakaspen jaso dituzue mendiari esker?

E: Irakaspen piloa jasotzen ditugu. Zoragarria da mendira joatea; izan ere, bizitzarekiko daukagun ikuspegia zabaltzen digu. Unean zentratzen gara eta guztia argiago ikusten dugu. Zeharkaldi honetan erabaki pertsonal oso potenteak hartu behar izan ditugu eta horiei esker ikusi dugu zein talde ona osatzen dugun. Nahiz eta batzuetan guztiak ados ez egon hartutako erabakiekin, ez dugu eztabaidarik izaten. GR-11n zehar asko hausnartu dugu eta emozio pila bat bizi izan ditugu. Horregatik "GR-11 baino gehiago" deitzen diogu gure hitzaldiari, zeharkaldi bat baino askoz gehiago izan delako. Amesteko espazio bat bihurtu da eta gure nahiak asebetetzeko sekulako bultzada eman digu.

Mendizale elkarte bat sortzeko asmoa duzue eta duela gutxi topaketa bat egin duzue. Zelan joan zen?

B: GR-11 egin bitartean sortu zen topaketa bat egiteko ideia, emakumeok emakumeentzat sortutakoa, hain zuzen. Gure ahalduntze prozesua beste emakume batzuekin partekatu nahi dugu. Hala, laurok 15 emakume partaiderekin batu ginen eta gure ezagutzak mahai gainean jarri genituen: Idoiak yoga saio pare bate eman zituen eta janari beganoa kordinatu zuen, Johak baso bainuak egin zituen eta Eli eta biok ibilbide interpretatu bat egin genuen Txarlazo inguruan. Partaideen aldetik oso balorazio positiboak jaso ditugu, eta orain sukaldaritza lanetan gabilitza, datozen topaketak prestatzeko prozesuan.

“Zoragarria da mendira joatea; izan ere, bizitzarekiko daukagun ikuspegia zabaltzen dizu.”

Maiatzaren 28an Bidarte liburutegian egon zireneten “Zeharkaldi bat baino gehiago” hitzaldia ematen. Zer moduz joan zen?

J: Herrera ona izan zuela uste dugu. 50 pertsona baino gehiago izan ziren eta interesa piztu zien. Galderarik egin ez arren, hainbat emakume informazio gehiago eskatzera hurbildu zitzaizkigun eta haien datuak eman zizkiguten gure topaketen berri izateko. Gogotsu agertu ziren eta hori oso positiboa iruditzen zaigu. Horrez gain, mendiko hitzaldiez ari garenean, orokorrean publiko maskulinoa nagusitu ohi da, baina gure hitzaldian gizon eta emakumeen kopurua nahiko parekoa izan zen. Bada, zapo onarekin joan ginen etxera. Esperientzia ederra izan zen eta oso pozik gaude.

Sarrikok hiri-hondartza berria izango du

Ekainaren 7tik aurrera martxan jarri dira Bilboko hiri-hondartzetako duxak, EH Bilduren ekimenez. 2020tik, pandemiatik, dauden Arraiz mendiko, San Antonioko, Ibaiederreko eta Etxebarria parkeko hiri hondartzez gain, beste bi toki berritan ere ipini dira. Zehazki, Ametzola eta Sarriko dira udako natura- eta aisialdi-espazio berriak, eta bakoitzean bina duxa daude. Ekainaren 16an jarri dira martxan eta duxa guztiak 10:00etatik 22:00etara erabili ahal izango dira dituzten elektrobalbulei esker. Udalak azpimarratzen duenez, “aisialdi osasungarriko alternatiba bat da ekimena eta aukera aparta da, hiritik irten gabe udaz gozatu nahi dutenentzako. Alternatiba freskagarria, hain zuzen”.

Udaleku seguruak egiteko Erasoen Aurkako Protokoloa

Kukulaisi elkarteak udalekuekako Erasoen Aurkako Protokoloa ofiziala sortu du, Berbaizu euskara elkartearekin elkarlanean. Urte eta erdiko lanaren ondoren, Kukulaisi aisialdiko elkarteek beren udako kanpalekuak seguruagoak izateko material osatua eskainiko du. Horrek beharrezko tresnak emango dizkie hezitzaileei jarduera ezberdinetan gerta daitezkeen sexu-indarkeriako egoerak prebenitzeko eta horiei aurre egiteko. Horrenbestez, protokoloak egoera horiei aurre egiteko baliabide ezari erantzuten dio; alegia, ekainaren 4ko 8/2021 Lege Organikoak, Haurrak eta Nerabeak Indarkeriatik Begiratzeko Babes Integralak, zehaztutako jarraibideei jarraituz. Horren inguruko informazio xeheagoa datorren hilabeteko alean argitaratuko dugu.

Jon Mirena San Pedroren askatasuna eskatzeko elkarretaratzeak

San Pedrok 30 urte baino gehiago eman ditu kartzelan. Urrian, estatu espainiarrak 7/2014 lege organikoaren eraldaketa onartu zuen eta, honen ondorioz, estatu frantsesean bete dituen urteak batu beharko zitzaizkion eta kalean egon beharko litzateke aspaldian. Gauzak horrela, Jonen lagunek aditzera eman dute aurrerantzean hainbat ekimen egingo dituztela haren askatasuna aldarrikatzeko. Ekainaren 1ean, ehun bat lagun elkartu ziren Basauriko espetxearen aurrean eta, hilaren 13an, ostirala, arratsaldeko 19:30etan manifestazioa ere egon zen Deustun, Done Petri plazan hasita. San Pedro kalean egon arte asedenik hartuko ez dutela adierazi dute.

Intolerantziaren aurrean, elkartasuna Ibarrekolandan

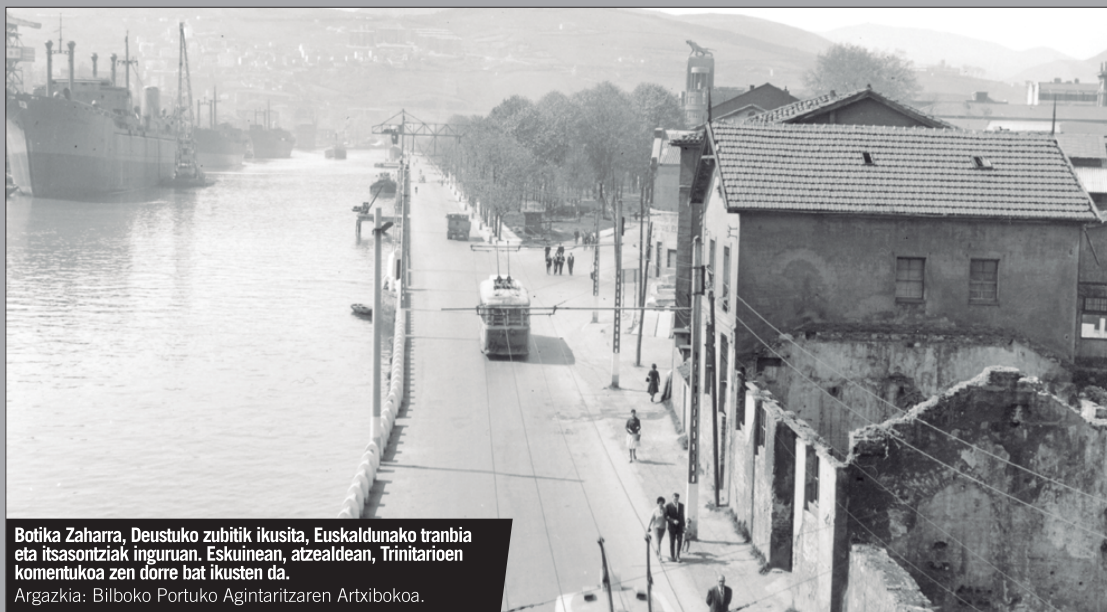
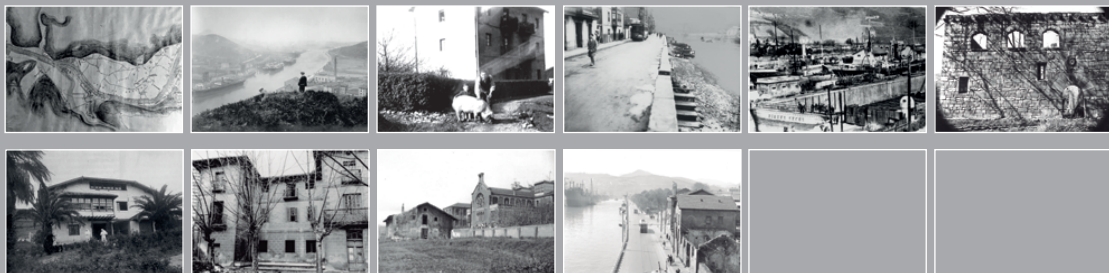
Ekainaren 4an eraso homofobo bat gertatu zen Ibarrekolandako merkataritza-establezimendu batean. HiruAuzo elkarteak, auzoko saltoki eta enpresen ordezkaria denak, irmoki gaitzetsi du gertatutakoa sare sozialen bidez. Jakinarazi dutenez, intolerantziak ez du tokirik, eta horrelako ekintzek askatasunaren, duintasunaren eta bizikidetzaren aurka egiten dute. Elkarteak babesa helarazi dio erasotako pertsonari, baita LGTBI kolektibo osoari ere.

Gertakaria Harrotasunaren hilabetea izan dela gogoratu dute, eta HiruAuzok aldarrikatu du oraindik beharrezkoa dela kolektiboaren eskubideak defendatzea. “Harrotasuna ez da ospakizun bat bakarrik, baizik eta aldarrikapen bat”, adierazi dute. Bidenabar, auzoa aniztasunean oinarritutako gune seguru eta inklusiboa izateko konpromisoa berretsi dute.

COMUNICADO OFICIAL
ADIERAZPEN OFIZIALA

HiruAuzo
AGRUPACIÓN DE COMERCIOS
Y EMPRESAS

Botika Zaharra. Deustuko zubitik ikusita, Euskaldunako tranbia eta itsasontziak inguruan. Eskuinean, atzealdean, Trinitarioen komentukoa zen dorre bat ikusten da.

Argazkia: Bilboko Portuko Agintaritzaren Artxibokoa.

Urtea: 1961

Txema Luzuriaga

Begoñak eta Deustuk plebiszitu bat eskatu dute

Deustuko ordezkariak plebiszitu bat antolatzea eskatu zuen, Bilboko, Begoñako eta Deustuko herritarrek iritzia emateko aukera izan zezaten. Halere, batzordeko lehendakaria aurka agertu zen, beraz, hiru herriek ezin izan zuten haien iritzia eman. Errege Agindua onduz sortutako batzorde ofizialak ez zion jaramonik egin herritarrek aurkeztutako idazkiari, ezta irakurri ere. Ez zen asmorik egon anexionatuko ziren herrietako ordezkarien alegazioak entzuteko.

Deustuarren iritzia entzuteko, herriko “indar bizien” bilera handia antolatu zen. Bertan, anexionaren aurkako jarrera berriro nagusitu zen, baita Deustuko Elizatearen interesen defentsan borondate berarekin lan egiten jarraitzeko ere, ordura arte egin zen bezala.

Gainera, deustuarrek batzarrean herri batzorde bat izendatzeko eskatu zuten, Udalari aholku eman ziezaion, nahiz eta Deusturen esku geratu zen kudeaketa egiteko ardura, aho batez onartu zena.

Segi Deustualdean euskara sustatzen. Eskerrik asko denoi!

blb:

BILBOTARRON
ALDEZKARIA

BLB KOMUNIKAZIO KOOP. ELK.
Ramon y Cajal 42, behea
48014, Deustu
admstrz.blb@gmail.com | 944471

YVES ROCHER
FRANCE

Ercilla, 32 Indautxu 94 4703765
Luis Power, 7 Deustu 94 47639 48
H. de Amezaga, 27 Bilbo 94 4437303

**ATXURI
TABERNA**

Luzarra 1
Deustu

946 75 40 17

Iragar zaitez

Prest!-en

tel. 94 447 10 42
bilbokoaldizkariak@gmail.com

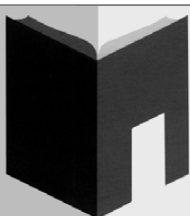

**Alonso
Pertsianak**

Plaza Celestino Mª del Arenal, 12
48015 Deustu-Bilbao
Tel.: 656 410 475
alonsoper@outlook.com

**Optica
Avenida**

Agirre Lehendakaria, 147 Tfnos:
SAN INAZIO 94 475 11 24

Urrunago zertarako?
Deustuko Liburutegia
San Pedro Plaza 4

1924tik Deustun

**Florería
La Flor**

Julio Urquijo 3 - Deustu
94 475 18 29

Mantak, edredoiak, ezkontza eta jaunartze
jantziak... garbitzen ditugu

artez
euskara zerbitzua

**Probatu
herrizki.eus**

ANDROID APP
Google play

Apple App Store

REINO DE ESPAÑA GOBIERNO VASCO BFA DVE

Ramon y Cajal, 8 behea
48014 Deustu
tel. 94 475 22 33
matxintxu@euskalnet.net

Matxintxu
aek ■ euskaltegia

Matrikula zaitez! **aek**

Nailan
Parquetak - Bamizak

Morgan kalea z/g
48014 Deustu - Bilbo

tfn: 94 475 67 84
nailanparquet@euskalnet.net

**RONDOKO
HORTZ KLINIKA**

Iratxe Jimenez Bobadilla
ODONTOLOGO ELKARGOKIDEA ZKIA: 855

Odontologia orokorra eta prebentiboa
Ume eta helduak
Tratamendu estetikoak eta garbiketa
Peridontzia eta protesi kengarriak
Ortodontzia

PADI
OSAKIDETZA

Errondoko z/g, SAN INAZIO
94 475 5932

E.P.S. 425/97

Bitxidenda

**Sabin
Erlojudenda**

Rafaela de Ibarra, 6
Tfnoa 94 475 63 16

**PERSIANAS
KM
CERRAMIENTOS**

Deitu eta Ikusi!!

PERSIANAK ETA ITXIDURAK

Araneko, 28 - 48014 Bilbao
TEL. 94.447.70.32
E-MAIL: persianaskm@persianaskm.com
www.persianaskm.com

BIDAURRE
elekttrizitate eta margo-lanak
2daurrelan@gmail.com
669 42 76 23

Nola egiten diozu aurre udako bero itogarriari?

**Jon
Abando**

Normalean ura izotzekin edaten dut eta etxeko pertsiana eta leiho guztiak ixten ditut. Goizean berandu jaikitzen naiz, dagoeneko bero handia egiten duenerako, eta jada ez naiz etxetik ateratzen. Arratsaldean freskatzen duenerako jaisten naiz kalera eta garagardo bat hartzera joan ohi naiz lagunekin.

**Antonio Pau
Valentzia**

Egia esanda, beroarekin ohituta nago, baina sufritu ere egiten dut. Horri aurre egiteko, askotan joaten naiz igeri egitera eta dutxa hotz asko hartzen ditut. Aire girotua ezinbestekoa dut egunean zehar eta lo egiteko ere pizten dut. Gero fakturan igartzen da, baina beharrezkoa dut.

**Gorka
Deustu**

Ahal izatekotan pertsianak jaitisiko nituzke, baina orain bizi naizen pisuan ez dauzkat. Hortaz, egiten dudana da ate eta leiho guztiak itxi-itxita uztea, freskagarri hotz-hotz bat hartzea eta haizagailu industrialera topera jartzea. Aitortuko dut uda pasatu ostean haizagailua bueltatu egiten dudala. Uda bakoitzeko berri bat erabiltzen dut.

**Estefania
Deustu**

Bero handia egiten duenean ez naiz etxetik abanikorik gabe ateratzen. Beti daramat poltsan. Nire etxea labe bihur ez dadin, goiz guztian zehar leihoak irekita eta pertsianak jaitzita uzten ditut, eta gauean, freskatzen duenean, berriro irekitzen ditut. Horrez gain, ur asko edaten dut: egunean lau litro inguru.

**Inma
Deustu**

Beti daukat ur botila eskura. Arropa freskoa eramaten dut eta eguerditik arratsaldera arte, ordu batetik bostak aldera, ez naiz ateratzen. Etxean egotea nahiago dut pertsianak jaitzita eta aire korrontea probesten. Nire senarra eta biok asko gara ibiltzekoak, baina 30 gradu egiten dituenean ez gara ateratzen. Gehienez jota, itzalean esertzeko jaisten gara kalera.

**Madalen
Gorliz**

Ahalegintzen naiz arropa zabal eta freskoa janzten, eguzkiak gogor jotzen duen orduetan ez ateratzen, beti itzaletan ibiltzen, etxetik atera aurretik ura edaten eta eguzkitako betaurrekoak jartzen. Egia da etxean haizagailuek asko laguntzen dutela, baina nik ez ditut erabiltzen. Nahiago dut aire korrontea sortzea eta etxea modu naturalean freskatzea.

harkua bete, rha

>> EUSKAL KIROLA

HERRI EGITEN GAITUENA

Testua: Itxaso Sainz Nuñez

Ez dakit nire irudimena izango ote den... baina inoiz ez zaizue honakoa burutik pasa? Eta... futbolik gabeko mundu batean biziko bagina? Nahiko tamalgarria bada ere, ziur aski, gutariko asko huts eta noraezean ibiliko ginateke, gure denbora librean zer egin ez dakigula. Areago, inoiz pentsa duzue zenbat denbora ematen diogun kirol honi begira? Gaur ligako partidua dago, etzi UEFAkoa... bizi-tzaren gainerako alderdietan elkarrekin antolatzeko horrelako interesa nahiz gogoia jarriko bagenu...

Tira, irakurle, argi dago gaur egun horrelako mundu bat irudikatzea pentsaezina dela, baina goazen amets egitera apur bat. Ezer baino lehen, hala izango balitz, beste kirolaren batek hartuko luke gaurkoan futbolak duen nagusitasun bera? Beharbada, bai... batek daki. Hala ere, utopiarako atea behin irekita, jarrai dezagun ametsetan, ezta?

Azken batean, kirola mundua ikusteko, bizitzeko edota egunerokotasunaz aldentzeko bidea da as-korentzat. Dena den, aldi berean, kirola ez al da herri baten nortasunaren irudia, belaunaldien arteko zubia edota komunitate baten isla? Ados, nazioarteko kirolen zaleak izan gaitezke, inolako arazorik gabe, noski; baina geure herria diren kirolak alboratuko ditugu?

Egia da eta zorionez, herri kirolak gurean daude eta geroz eta presenteago gainera. Nor ez zen aritu Gernikan izandako Euskal Selektzioaren zesta-puntako debut historikoaren inguruan edota bazeneki-ten sokatira kirol olinpikoa zela? Are gehiago, nork pentsatuko luke emakume aizkolari bat ikusteko jaiak izango ginela? Non eta Fermin Muguruzaren kontzertuan!! Hori bai harrikada gurea!!

Baliteke geure mundu idiliko horretan herri kirolak norgehiagoka gustukoen iturri nagusi bihurtzea. Edozelan ere, errealtatean bizi gara eta esandako aurrerapauso horiek guk eginak dira, errealak, geure gizartearen ispilu. Hara bada, egin dezagun bada aurrera, ahaztu gabe izan ginena, ez dira geure arima lapurtzeko gai izango; hori bai, horretarako giltza guk geuk baino ez dugu.

“CAMINO A BILBAO” IZANGO DA 2025EKO ASTE NAGUSIKO IRUDIA

Bitxikeria: Larrinagak hasieran ikurrinaren koloreekin huts egin zuen: gorria eta berdea alderantziz jarri zituen. Azaldu duenez, betidanik gertatu zaion zerbait da. Amaierako bertsioan, noski, akatsa zuzendu dute.

2025eko Aste Nagusiak badu dagoeneko irudia. “CAMINO A BILBAO” izeneko kartela, Mario Larrinaga Mochalesek sortua.

Epaimahaiak adierazi duenez, lana bere inpaktu bisualagatik, teknikagatik eta Aste Nagusi anitz, alai eta ordezkatzaille bat islatzeko gaitasunagatik izan da irabazle sei finalisten artean. Aurtengo Bilboko jaien irudia izateaz gain, Larri-nagak 3.000 euroko saria jasoko du.

Guztira, 222 proposamen aurkeztu dira lehiaketara: 72 Bilbokoak, 72 Euskadiko beste herrietakoak, 59 Estatukoak, eta 19 beste herrialdeetakoak. Diseinu grafikoko profesionalek eta zaleek ia parekatuta parte hartu dute.

GAZTE LOKALEKO SAMALDA ASTEA

Samalda astea Deustuko Gazte Lokalean ospatu da pasa diren egunotan. Bi astetan zehar, kontzertuak, antzerkia, dokumentalak eta bestelako ekintzak izan dira, espazio autogestionatuaren indarra eta aniztasuna agerian utzi dutenak.

Testua eta argazkiak: Deustuko Gazte Lokala

Udako solstizioaren sugarrekin berriz piztu da Deustuko Gazte Lokalean hamaika une gogoangarri bizitzeko aukera. Oraingoan ere, gaztetxeari esker iritsi zaigu kultura eskaintza zabalaz auzotik atera gabe bizitzeko parada. Azken batean, errealtate bihurtu da, Samalda taldearen (txori bandada) jaiotze-asmoa: auzoko espazio autogestionatuaren erabilera kultural eta militantea bultzatzea, parte hartze irekia oinarri izanik, eta espazioaren inguruan ahalik eta komunitate anitzena sortzeko asmoarekin. Horrela bada, beste urtebetez, hainbat hilabetetako bilerei eta lanegunei esker osatu dugu bi aste luzez iraun duen egitaraua: antzerkia, kontzertuak, irratsaioa zuzenean, dokumentala, etab.

Ondorengo lerro hauetan une gogoangarri batzuk

azpimarratu nahiko genituzke; nahiz eta, ziur aski, hurbildu zareten begiluze bakoitzak momentu propioak izan. Azken finean, hasierako lehen akorde akustikoetatik DJen azken nahasketetaraino, Samalda astearen ekintza bakoitza auzoaren altxorra den espiritu autogestionatu, gazte eta borrokariaren errekonozimendua izan da.

Lehen astea, dagoeneko gaztetxearen egitarauan klasikoa den Txoringitoarekin hasi zen, eta giroa nabarmen hobetu zen Maddik eskainitako kontzertu akustikoari esker. Zuzeneko musikak zein eguraldi onak dakarren sinpletasunarekin, hasiera ezin hobearekin ekin genion egitarauari.

**URTE BERRI OFF
¡FELIZ 2026!**

Zuzendaritza Maitane Zalduegi Viar
Antzezleak Gurutze Beitia, Iñaki Maruri,
Mixel Santamarina, Maria Urcelay

ABUZTUaren 17tik 31ra

www.pabellon6.org

P6

Egun handia izan zen, zalantzarik gabe, ekainaren 14a. Larunbata zela kontuan harturik, eguerdi-goizetik ekin genion D.I.Y. Azoka irekiarekin. Mortan Kombatek animoak piztu zituenarako, gaztetxea musikaz, fanzinez, arropaz eta sormenez beterik zegoen. Jarraian, espazioa bazkari herrikoi bihurtu zen: indarrak hartzeko eskaintza ona, eta egunarekin jarraitzeko gogoak berriztuta. Arratsaldea Toni Kotinok girotu zuen, Rek, Gerri eta Depardieuren showcase-a hasi arte. Egun bete-betearekin amaitzeko, Auzokok eta Mutikok jarri zioten ginga egunari, Etxeko Selektekin batera, gaztetxeko hormak dardarka jarri zituzten.

Bigarren asterako indarberrituta azaldu ginen, eta oholtzaz oholtza hainbat urte daramatzan Ane Gebarak eskaini zigun “La Deskarada”rekin arte eszenikoaren txanda izan zen; ikusleak kritika sozialez, umore garratzez eta hausnarketaz betetako istorio batean murgildu ziren. Asteazkenean berriz, “No Other Land” dokumentala proiektatu zen, Zisjordaniako erresistentzia palestinarra ardatz zuena, eta kontzientziazioaren bidetik, nazioarteko politikaren koiuntura ulertarazten lagundu zigun.

Ostegunean Txoringittoa itzuli zen, eta oraingo honetan ikuspegi gogoetatsuekin elikatu genuen arratsaldea: Etxarriko zein Txirbilineko espazio auto-

gestionatuen esperientziak partekatu ziren Deustuko Gazte Lokalean grabatzen den irrati saioan. “Nuen Maite” irratiak gaztetxeko txokoan ekoitzi ohi ditu haren saioak. Bukatzeko, Ixtilaren eskutik izan genuen beste behin, giroa nabarmen animatu zuen DJ set-a, soinu esperimentalak erritmo dantzagarriekin uztartzearekin batera.

Eta hilabeteari amaiera bikaina emateko, larunbatean DJ Kiksek, Puñalesek eta Tronisek platerak hartu eta gaztetxea dantza-pista bihurtu zuten. Txoridendan lehenbizi, eta Gaztetxean ondoren, auzoko lokala ezagutzen dugunok gogoan ditugun gau ilun eta bizien beste adibide bat eskaini ziguten.

Laburbilduz, beste behin eskerrak eman nahiko genizkieke egitarauan parte hartu duten horiei guztiei kartelean atera zein ez, hurbildu zareten eta hurrengoan etorriko zaretenoi eta, bereziki, Deustuko Gazte Lokalari, beste behin, babes txoko izateagatik, eta antolatu ohi den ekintza bakoitza su kolektiboak pizteko txinparta bat delako. Ekaineko azken sugarrekin batera amaitu da Samalda astea, baina urte osoan zehar martxan jarraitzen du Gaztetxeak; beraz, adi sareetara eta inguruan ikus ditzakezun karteletara! Bukatzeko, Deustuko Gazte Lokalera hurbiltzeko gonbita egin nahiko genizuke, urte osoan zehar egon ohi diren ekintzak bizitzeko, eta zu ere kolektiboaren parte bilakatzeko. Datorren urtean ikusiko dugu elkar, ordura arte egin hegana!

PINTXODROMOA

>>SUKALDARITZA

**Odolkiz betetako
txipiroia,
karamelizatutako
tipulazko ohe baten
gainean**

Bordatxo taberna 1999tik dago Ramon y Cajal etorbideko 24 zenbakian. Deustuko betiko jatetxe honek janari tradizionala eskaintzen du, eta urtarrilean lokala jabez aldatu zen arren, esentzia bera mantendu dute. Ekainean, Deustuko Pintxo Lehiaketa hasi zen eta aurkeztu diguten odolkitz betetako txipiroi pintxo horretan aurkeztu dute. Esan digutenez, ospatu ziren lehenengo bi lehiaketetan irabazle izan ziren; izan ere, aurtengo proposamenarekin garaipena lortzea bilatu dute.

Prezioa: 2,5€

Zailtasuna: ertaina-altua

Denbora: 1,5 ordu

Berezitasuna: haragia, arraina eta askotariko zaporeen nahasketa

BORDATXO JATETXEA

Ramon y Cajal kalea, 4

48014 Deustu

94 447 45 00

Nola egin?

Lehenik, prestatu odolkia betegarria (fartsa) egiteko eta utzi giro-tenperaturan hozten, ahal bada. Bestela, hozkailuan. Bitartean, moztu tramezzini ogia molde batekin, margotu txipiroi tintarekin eta deshidratatu labean, lehor baina samur gera dadin. Fartsa hotz dagoenean, bete txipiroiak pastel-mahukarekin eta itxi ondo. Ontzi txipiroiaren hankatxoak gatzarekin, piperbeltzarekin eta irinarekin, eta frijitu kurruskari gelditu arte. Gorritu txipiroiak zartaginean baratxuri xehatuarekin, ardo zuriarekin eta lima apur batekin, freskotasuna emateko. Muntatzeko, jarri ardo eta azukre beltzarekin prestatutako karamelizatutako tipula oinarri gisa, ogi tindatuaren gainean. Ipini gainean txipiroi betea, gehitu hankatxo frijituak eta apaindu perrexil olio apur batekin eta kimu minekin, kolorea eta zaporea emateko.

OSAGAIAK

Tramezzini ogia
Txipiroi-tinta
Txipiroi freskoak
Odolkia
Baratxuri freskoa
Ardo zuria
Ardo beltza
Lima
Tipula
Azukre beltza
Kimu minak

Presta itzazu Deustualdeko tabernetako pintxo goxoenak zure etxean!

Hementxe jasoko dituzu argibide guztiak. Eta hurrengo hilabeteetan...

Ramon y Cajal, 24
DEUSTUA

Tfnoa: 94 447 45 00

San Pedro plazako
frontoiaren atzean

**ZURE PINTXO
ONENAK GUREKIN
KONPARTITZEKO**

Prest?

AITORTU ZURE SEKRETUAK HEMEN

kultur txotx

Literatura eta musika fresko-freskoa gure aholkularien kupelekoka

JON INTXAURRAGA

Irakasle

INORK EZ DU EGINGO GURE ORDEZ

Mitoak errealitatea kontakizun fantastiko baten bidez azaltzeko sortzen dira. Metodologia zientifikoa garatu aurretik, sarri erabiltzen ziren bestela ezin ziren gauzak azaltzeko. Berez, ez dute zertan kaltegarriak izan, gure bizitzari zentzua ematen diotelako.

Arazoa da zientziei gailentzen zaizkienean, eta errealitatea estaltzeko baliatzen direnean. Bada, nortasuna mitoetan oinarritzeak arrisku handia dakar: beldurak agerian uztea. Lurra ez da laua, eta euskara ez da Babelgo Dorretik datorren hizkuntza, Europako zaharrena edota munduko zailena etab. Izatez, besteak bezalakoa da, bere "tasun" eta "keria" guztiekin. Eta euskaldunok ere bai. Hobeto.

Horregatik eskertzen dira mitoak bere lekuan jartzen dituzten obrak, adibidez, Urtzi Regueirok idatzirik "Ni la mitad te creas" (Athenaica, 2024) liburua. Bertan gure hizkuntzari loturiko mitoak eta kontakizunak ederto aletu eta zientifikoki dakiguna aipatzen du: jatorria, senideak, Iruña-Veleia etab. Dibulgazioa denez, edonork uler dezake, hain auzi korapilatsuan primeran datorrena.

Egia esan, berdin dit nondik datorren euskara. Europako hizkuntza zaharrena den? Bost axola. Azken indigenak garen? Bai zera! Euskara berezia da geurea delako. Horregatik, maitatu, transmititu eta, batez ere, erabili behar dugu. Horrek egiten gaituelako euskaldun. Eta inork ez duelako egingo gure ordeztu.

Doinua: ETAre su etenetik

ANDER ANAKABE LEKUE

Elorri bertso-eskolako kidea

Oporretan bisitatuz
Hainbat toki ezezagun
Italia, Portugal, Vietnam
Japon edota Kamerun
Ondo egoteko ez dago
Joan beharrik hain urrun
Nafarroa, Iparralde
Ta mila toki euskaldun
Gehiegizko turismoak
Ardurutzen gaitu, lagun
Hemengoa ikusita
Izan gaitezen zentzudun
Kanpora goazenean
Ea zer jarrera dugun

Askok dena prestatuta
Daukate dagoeneko
Pare bat mapa, apunteak
Ta hiruzpalau foileto
Berton be zenbat eskaintza
Polit ta paregabecko?
Herri askotako jaiak
Ta Hatortxu Rock tarteko
Bertan euskal taldeekin
Makina bat zuzeneko
Hainbeste planekin arin
Zaigu agenda beteko
Pilak bete itzazue
Gogo handiz itzultzeko

Aldizkarirako ideiaren bat duzu?

Idatzi gure e-postara eta
zurekin harremanetan jarriko gara:
bilbokoaldizkariak@gmail.com

Berbaizu
euskara elkarte

EGIN ZAITEZ BERBAIZUKIDE!

Berbaizu Euskara Elkarteko bazkide bazara PREST! aldizkaria helduko zaizu hilerro etxera.

Eskaneatu QR-a

eta bete formularioa!

Berbaizu euskara elkarte
Ramon y Cajal 42, behe
48014, Deustua

✉ berbaizuko@gmail.com

☎ 944471042